

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Vor Moders Saga

Citation: Drachmann, Holger: "Vor Moders Saga", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 403. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann05tom-shoot-workid57072/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

For skjulte Fødselsveer den sig vaander:
 Det er en Kunstners Pust, som paa den aander;
 En Hymne nynnes gennem Mestrens Mund.

En Hymne! Ved en snehvid Barm jeg laa,
 Og Natten slog sit Forværk blødt ud over
 Min Nakke, mødens Lyd af fjerne Vover
 Hændøed under Taktslag, sagte, smaa;
 En Hymne! Kunde jeg dens Ord forstaa,
 Da vilde jeg den største Mester blive;
 Nej, kun dens Skriftegn kan jeg her afskrive,
 Dens Tankers Love kan jeg ikke naa.

TREDJE AFDELING

Vor Moders Saga.

I.

Junker Vaar.

Der gaar han i Lunden
 Med Ferskenduns Kind,
 Med Blomster omvunden,
 Med Skalken om Munden,
 Med Barnet og Ynglingen parret i Sind.
 Med Luth over Lænden,
 Med Sløjfer og Baand,

Og i Øjnene frigiort de hundrede Længslers vidrvagabonderende
 Aand.

Han spejder og titter;
 Hver Sangfugl paa Kvist
 Han spørgende fritter:
 Hvor var Du vel sidst?
 Ja ti Du kun stille
 Og duk Dig, Du lille,

Jeg véd nok, hvorom Du saa bønliggen bad,
 Jeg véd og, hos hvem Du bag Løvskjulet sad!

Han bøjer til Side
 Hver Blomst paa hvert Straa,
 Han følger de hvide,
 Som kærlige glide
 I Møde de ømme, de ventende blaa;

Hans Øjne har Taarer,
 Det er ikke Graad:
 Det er Længsel fra hundrede Blomster, som holder den sitrende
 Øjerand vaad.

II.

H u n k o m m e r.

Se, hvor hun træder den Sti saa grøn;
 Sin Vej gennem Knopper hun bryder,
 Ser sig om i Løn,
 Vender sig paa Stand,
 Længes, og sin Længsel fortryder;
 Spørgsmaalet spiller om Læbernes Rand:
 Hvem er denne Mand?
 Mon han kysse kan? --
 Hun aner ej, hvad kysse betyder.

Barmen sig vugger saa frisk bag Lin
 Og spænder sin tvedelte Bue,
 Munden er saa fin,
 Panden er saa klar,
 Ædel er den Jomfru at skue.
 Luthen blir stemt, som ved Lænden han har;
 Øjets blanke Glar
 Dugges ved hans Svar,
 Og Kinden faar saa sælsom en Lue.

III.

H a n s y n g e r.

„Slyng mig Floras Blomsterkæder, Stæng os Paradiset, Guder,
 Om et hedt og stormfuldt Bryst; Gem det for Jer egen Mund!
 Intet mig som Blomster glæder, Mosset her har bløde Puder
 Duften selv er dejligst Lyst; Til et paradisisk Blund.
 O, men presse dem til Munden: Træt af Salighed at nyde
 Dér er Glæden dybest funden; Hist, hvor Nektarstrømme flyde,
 Spørg den mindste Fugl i Lunden, Jupiter har vidst at bryde
 Som fik Sangerkald og Røst! Jordens Blomst paa Jordens Grund.

Skal vi bie, til den falmer?	Nej, en Daare den, som nøjer;
Skal vi følge den til Jord	Plukkes skal den, før vi føler
Under Grædekones Salmes	Frostens Pust, som Haanden køler,
Med en Vinter i vort Spor?	Plukkes, mens den staar i Flor!"

IV.

Fuglekvidder.

Træerne løves,
 Saa tætte, saa tætte;
 Knopperne kløves,
 Det siver med Saft;
 Den tavlede Spætte
 Hun banker med Kraft:
 Kan I gætte
 Det Syn, jeg for nylig har haft?

Blandt Svaler og Møjses og Irisk og Siske
 Der bliver en Tisken:
 Nej hør, er det sandt? —
 Jo, Spættens dem fandt:
 Det er dog for frit;
 Kvirrevit, kvirrevit;
 Ja Vaaren har narret os andre saa tidt!

Og Himlen sig hvælver saa skyfri og blaa,
 Der kommer mod Aften ej Stjerner derpaa,
 Saa lys over Skoven,
 Saa blank over Voven —
 Det er, som om Solen ej ned vilde gaa;
 Kun Tusmørke falder,
 Og Skumringen kalder
 Til Senge de store, til Reden de smaa.

Til Stillits og Dompap og Drossel og Lærke
 Man intet kan mærke,
 De sover saa sødt;
 Saa stiger der blødt
 En Trille fra Gren, —
 Der er én lille en,
 Som Højter og synger i Kvælden saa sen.

Lyttende Taager
 I tystnende Skove.
 Kærlighed vaager,
 Dertil blev den kaldt.
 Sælsomme Love
 For Kærlighed gjaldt: —
 Fik vi sove,
 Før alt vi erfarede ... alt?

V.

H a n e r b o r t e .

Han er borte. Vildt hun ser i Vejret,
 Springer op og vrider sine Hænder,
 Her hid og did, indtil hun kender
 I den bløde Jord
 Trykt hans sidste Spor;
 Og en Brand i hendes Side brænder.

Se, det Løv, som bæved nys for Vinden
 Dunlet, med en Dugglans over Fnugget,
 Er nu som med Pernis overtrukket, —
 Og den første Taare furer Kinden.
 Løvet blev et støvet, stygt Tapet,
 Skovens Sal, hvori hun sprang som Hinden,
 Staar nu tom, ikkædt en falmet Dragt, —
 Er da dette hændt, er dette sker?
 Ja, i denne Sai blev Ofret bragt.

Hendes Navn den falske skar i Linden.
 Saften siver end af Barken ned,
 Myg og travle Fluer gør Besked,
 Suger sig en Rus af Træets Sødme.
 Dette Syn er snart den værste Tort,
 Med et Skrig hun jager Sværmen bort,
 Mens paa Kinden flammer Skammens Rødme.

Og med bøjet Hoved bort hun gaar,
 Støvet drysser, Solen brænder stille,
 Greit dens Straaler gennem Løvet spille,
 Fluen suger atter Træets Saar.

VI.

M a r k e d.

Hun er kommen herhid, hun véd ej hvorfor,
 Hun véd ej hvorfra, ej hvorlunde ...
 „Hej, Piger, den hældende Kvæld er nu vor,
 Her mødes de glæde, de sunde;
 Her mødes de Karle med Skæg under Hage,
 De Mænd, som end lyster en Dans sig at tage,
 De Gubber, som endnu paa Mosten vil smage;
 Kom, kom! en Svingom!
 Her bli'r man bekendt,
 Her bli'r man et Par, inden Dansen er endt.“

Hun er vildet af Trængslen og døvet af Larmen,
 Hun puffes, hun stødes, hun rendes paa Armen,
 Hun jages, hun fanges, hun river sig løs ...
 „Ej, ej, hun er knibsk; det gaar over, min Tøst!“

Hun vil flygte; hun véd ej et skjulende Sted;
 Saa rives hun med
 Ind i Strømmen;
 Og Musikken, den Trolddom, faar Fødderne bragt
 I valsende Takt, —
 Hun er Hesten, som gaar under Tømmen.

Og det suser for Øret, og alt hendes Blod
 Fra Hoved til Fod
 Vil med, vil bedøves, vil glemme;
 Og hun hvirvler og hvirvles; saa lyder en Stemme:
 Hejsa, til Side; her kommer
 Den velbyrdige Mand, Ridder Sommer!

VII.

R i d d e r S o m m e r.

Ridder Sommer han er sig saa mægtig en Mand,
 Hans Gaard er god, og jævn hans Forstand,
 Fyldige Kinder, en sund Appetit;
 Han er ude i Dag, han vil more sig lidt.

Derhjemme paa Borgen saa ensom han sad,
 Lidt døsigt han blev, — han er slet ikke iad,

Han er oppe ved Gry, før Fanden fik Sko paa,
„Stræbt“ er hans Ord, og det kan man tro paa.

Hans Enge blev slagne, hans Hø er i Hus,
Hans Folk sidder bænket om Fod og om Krus;
Han har Folkehold nok, han har Terne og Dreng,
Men tom er en Plads ved hans Bord, i hans Seng.

Han er redefet herhid ad den støvede Vej,
Det Marked forsømmer vor Ridder ej;
Han ser hende danse med Karl og med Dreng,
Han tænker paa Pladsen ved Bord og i Seng.

Da lyser hans Øje, i Kredsen har staar,
Han krummer sin Arm og han spænder sit Laar;
En Daa-Hind er hun, og en Kraftkarl er han,
Ridder Sommer, den rige, velbyrdige Mand.

VIII.

P A A B O R G E N.

Hun sidder paa hans Borg, hun er hans Frue,
Hun styrer Huset — og han styrer hende;
Han har en stræbsom, stille, lydig Kvinde,
Og der bli'r Smaafolk i den Vuggestue.

Og Tiden gaar; — dens Kendelse er gyldig:
Hvortil hin Ungdoms Hurlumhej og Jagen?
De lever smukt, ved Natten som ved Dagen;
Hun modnes, bli'r helt munter og lidt fyldig.

Men stundom, naar i Sengekamret skinner
Den store Maane gennem de smaa Ruder,
Hun løfter langsomt sig fra Lejets Puder
Med trætte Øjne og med hvide Kinder.

Hun ser paa ham. Hvor fast og trygt han sover!
Hvor stærk og bred og tillidsfuld han ligger,
Paa alt i Verden, og sig selv, saa sikker, —
En Mand i Og hendes Øjne løber over.

Hun ræddes ved sin Graed; dog maa hun græde,
Som mægted intet hende mer forlyste.

Formaar da Børnekamret ej at trøste?
Jo, Børnene; og mest blandt dem den spæde.

Hun lister sig derind, og Maanen falder
Paa de smaa, kære hvide Dukkesenge,
Og over Vuggen, rolig paa sin Gænge, —
Paa denne Verden i sin Uskyldsalder.

Men denne Verden, rig paa skjulte Goder
For den, som søger og som kan dem finde,
Den er endnu ej hendes; hun er Kvinde,
Men hun er endnu ikke faldtud Moder.

En Del af hendes Hjerte blev derude,
Hvor Maanen sig en Trylleverden væver
Af Duggens Spind. Se, hvor den Verden bæver,
Som vilde Alfe-Fødsler den bebude!

IX.

Drost Høst.

Tog de dem for over Eng og Kær
— en formelig Hær
Med Opbud af Bryder og Bonde —
At lege paa Heden med Spyd og Sværd;
Hvem ligger dér?
Ridder Sommer med Dødshugs Vunde.
Saa visner det Straa, saa falmer det Løv
i alle gulnende Lunde.

Drost Høst har undsagt den Ridder boid;
Den Ridder ligger saa tavs og kold,
Mens Vinden i Sivene fejer.
Drost Høst slaar op med den Haand saa hvid:
Nu ville vi ride til Borgen did,
At stryge den Fane der væjer!

Drost Høst er saaret, den blege Mand,
Men Øjet lysner som Hedebrand
I Jævnsgnsnætternes Øde.
Vær hilset, Viv, paa den smukke Gaard;
Om Badskær-kunsten din Haand forstaar,
Jeg skal ej af Skrammen forbløde!

Saa manges Skramme blev helet brat,
 Naar blede Fingre fik taget fat
 Og gydt den Balsam, de kunde;
 Den dybeste Skramme var den, *jeg slog*:
 Der findes, Ridder, som her jeg vog,
 Ej Badskeer'kunst for *din* Vunde —
 Saa visner det Sraa, saa falmer det Løv
 i alle gulnende Lunde.

X.

Belejring.

Hun ser ham i Øjet,	Et Bæger hun rækker
Hun vil læse sig til,	Til Tak ham igen.
Hvad sandt er, hvad løjet	
I det fangende Spil.	Om Bægret han fatter,
	Om Fingrene med:
Med Herreskjold vandt han	Et Kys blot! og atter
En herreløs Gaard;	Jeg drager af Sted! ...
I Fruerstuen fandt han,	
At Kampen end staar.	Han ser hende fjerne
	Sig harmfuld i Sind;
Sit Glavind han lægger	Hun lukker med sin Terne
For Fod hende hen;	Sig hos Børnene ind.

XI.

Opgørelse.

Han har vundet, — hun har givet tabt;
 Ingen Blomster dog den Sejer kranser.
 Hvorfor ej? — Spørg Aanden, der har skabt
 Elskov som den sarteste blandt Sanser.

Han har sunget hende for sin Sang;
 Højt af Strengeligen blev den baaren;
 Han har taget hende paa sit Fang,
 Hun har favnet ham — og tænkt paa Vaaren.

Hun har ejet ham en kort Minut;
 Hun har delt med svundne Dages Kvinder;
 Hun har følt det — og saa har de brudt,
 Og alene hun igen sig finder.

Men forinden har hun set ham bleg,
 Farveløs at trygle sig for Fode, —
 For at svige, som han andre sveg,
 Skuffe hende, 'faldt hun paa ham troede.

Og forinden har hun selv saa varm
 Givet hen sig — til sin Ungdoms Minde,
 Tro mod Elskovstrængen i sin Barm:
 Gaaden, som hun er, den modne Kvinde.

Hendes Hjerter har jo valgt en Gang,
 Siden har hun Markedsskæbnen fristet,
 Og paany har Hjertet fulgt sin Trang —
 Ak, at dette Hjerter ej er bristet!

Men endnu det sender uforsagt
 Fra sit Slusekammer disse Strømme,
 Med en uindskrænket Herskermagt,
 Dette Væld, som Døden kun kan tømme.

Skal da denne Strøm, saa dyb og bred,
 Være Stormflodsloven undergivet?
 Skal den styrte om og rive ned?
 Kan den ikke bygge op for Livet? —

 XII.

Ved Arnen.

Hun sidder ved Arnen,	Men under en Askehob,
Og Ilden den flammer,	Sølvspøttet, graa,
Det lyder som Jæmmer,	Der lever en Glød, som
Naar Luen ta'er fat,	Skal længe bestaa.
Den Skærsild maa læres:	
Før Veddet fortæres,	Paa Ovnbænkens Hynder
Vi faar det ej lunt i	Hun sidder og nynner
Den kommende Nat!	En Sang, som begynder
	Med flammende Ord;
Det knitrer, det knager,	Den døbttes ved Iddaab,
Det stønner, det klager,	I Gløder den faldt,
De kantbrændte Flager	Den svinger sig op i
Fortæres, forgaa;	En Fønix-Gestalt:
